

Aarhus byråds journalsager (J. Nr. 72-1899)

Originalt emne

Belysningsvæsen

Belysningsvæsen/Elektrisk Lys

Fattigvæsen

Fattigvæsen/Enke- og Legatboliger

Sundhedsvæsen

Sundhedsvæsen/Stadslæge, Kommunelæger, visiterende Læger

Indholdsfortegnelse

- 1) [Byrådsmødet den 9. marts 1899](#)
- 2) [Byrådsmødet den 14. september 1899](#)

Uddrag fra byrådsmødet den 9. marts 1899 - side 7

[Til første side](#)

[Klik her for at åbne den oprindelige kilde](#)

(J. Nr. 72-1899)

Efter derom fra Kasseudvalget foreliggende Indstilling af 3die d. M. bifaldtes det, at det af det paa Konto II 1 f for 1898 til Lægetilsyn i Legatboliger opførte Beløb af 200 Kr., hvoraf der allerede er udbetalt senere afdøde Stadslæge Schmiegelow 150 Kr., maatte udbetales 50 Kr. til Kommunelæge Lunddahl for det af ham i Oktober Fjerdingaar f. A. udførte Tilsyn med disse Boliger.

Uddrag fra byrådsmødet den 14. september 1899 - side 5

[Til første side](#)

(J. Nr. 72-1899)

Fra Udvalget for Gas- og Elektricitetsværket forelaa der en Indstilling af 28de f. M. om en Forandring i det tidligere vedtagne Takstsystem for Forbrug af elektrisk Strøm fra det kommunale Elektricitetsværk. (Se Mødet d. 2den Febr.)

Overensstemmende med et af Kommunens tekniske Konsulent, Belysningsdirektør Windfeld Hansen, fremsat Forslag anbefalede Udvalget, at det i England almindelig anvendte saakaldte Wrightske Tarifieringssystem bragtes til Anvendelse her. Det særegne ved dette System er, at der ydes Forbrugerne en Rabat paa alt Forbrug ud over en vis Brændetid f. Eks. 365 Brændetimer om Aaret af samtlige hos vedkommende Forbruger installerede Lamper, saaledes at der for dette Forbrug betales efter en betydelig nedsat Takst. Grundprisen for de ovennævnte første 365 Brændetimer foreslog Udvalget sat til 5½ Øre pr., Hektowatt og for det øvrige Forbrug til 2½ Øre pr. Hektowatt.

Taksterne for Levering af elektrisk Strøm vilde herefter blive følgende:

A. Betaling for Belysningselektricitet:

1. Der betales for et Forbrug indenfor den største Belastning multipliceret med 365 Timer om Aaret (1 Time daglig) 5½ Øre pr. Hektowatttime.
2. For alt Forbrug herover betales 2½ Øre pr. Hektowatttime.

Den største Belastning bestemmes af den eller de hos Konsumenten anbragte Maksimumsampséremaalere, der stilles paa Nul i Begyndelsen af hver December Maaned. Afregningen finder Sted for hver Maaned, idet de 365 Dage fordele sig saaledes paa de forskellige Maaneder:

Januar 50 Timer Juli 10 Timer

Februar 40 - August 10 -

Marts 30 - September 20 -

April 25 - Oktober 40 -

Maj 20 - November 50 -

Juni 10 - December 60 -

B. Betalingen for Motorelektricitet m. m.:

1. Der betales for et Frobrug indenfor den maksimale Belastning multipliceret med 730 Timer (2 Timer daglig) 2½ Øre pr. Hektowatttime.

2. For alt Frobrug herover betales 1½ Øre pr. Hektowatttime. Den største belastning bestemmes paa samme Maade, som anført under A 2. Afregning finder Sted hver Maaned, saaledes at de 730 Timer fordeles med 60 Timer i alle Maanederne undtagen December, hvor der regnes med 70 Timer.

Byraadet tiltraadte dette Forslag, idet man anmodede Udvalget om at fremkomme med en nærmere Indstilling m. H. t. Maalernes Aflæsning. En saadan blev ofrelagt i Mødet den 23de November og tiltraadt af Byraadet, der samtidig godkendte de som Følge af det ny Tarifsystem nødvendige Ændringer i de tidligere forelagte "Betingelser for Afgivelse af Strøm fra Elektricitetsværket" og Indbydelsen til Forbrugere.

Den Side 86 aftrykte Indbydelse til Forbrugerne affattedes herefter saaledes:

"Aarhus Byraad har besluttet at bygge et kommunalt Elektricitetsværk til Forsyning med Lys og Kraft og har for denne Forsyning vedtaget hoslagte Betingelser for Levering af Strøm fra Værket.

Som det heraf vil ses, er der valgt et Tarifsystem, som giver en betydelig Rabat paa lang Benyttelse af det almindelig som Maksimum tændte antal Lamper. DEt skal straks anføres, at man overhovedet har sta meget lave Takster for straks at sikre Værket en stærk Tilslutning. Kun meget faa Byer i Evropa uden for England har en saa gennemsnitlig lav Tarif.

Byraadet har endvidere vedtaget at gie de Konsumenter, som inden 1ste Januar 1900 tegne sig for mindst 5 Stkr. 16 Lys Lamper eller én Motor, gratis Indlæg af Stikledning indtil Ejendommens Byggelinie og endvidere at tilbyde saadanne Konsumenter forskudsvis at afholde Udgifterne ved Installationen af de elektriske Ledninger, hvorfra dog undtages Lampetter, Kroner, selve Glødelampen, Buelamper med Tilbehør. Disse Ledninger ville i saa Tilfælde blive lagte paa Kommunens Foranstaltning efter en bestemt Priskurant. Afbetaling finder Sted i 20 paa hinanden følgende Kvartaler med 5,80 Kr. for hver 100 Kr., Anlægget har kostet.

For at de eventuelle Forbrugere kunne bedømme, hvilken Pris de efter dette Tarifsystem vil komme til at betale for en elektriske Belysning, skal anføres følgende fra engelske Byer

bekendte Forhold:

(indskrivning af tabel udladt)

2 Stk. 5 Ampéres Jandus Lamper eller 4 Stk. 5 Ampéres alminnelige Buelamper svare i Elektricitetsforbrug til 20 Glødelamper á 16 Lys.

Ved et Eksempel skal Beregningsmaaden af de aarlige Belysningsudgifter og den gennemsnitlige Enhedspris oplyses:

En Forbruger har en Installation svarende til 100 Lamper á 16 Lys, men har af disse højst 60 Stk. brændende paa samme Tid (angives af Maksimums Ampéremetret). Hans Elektricitetsforbrug (efter Elektricitetsmaalerens Angivelse) har i et Aar udgjort 25.000 Hektowattimer. For Forbruget svarende til de første 365 Timers Benyttelse af de 60 Lamper (á 55 Watt) betales pr. Hektowattime 5,5 Øre, for det øvrige Forbrug 2,5 Øre, altsaa da det første Forbrug er $60 \times 0,55 \times 365 = 12.045$ Hektowattimer, og det sidste Forbrug er $25.000 \text{ minus } 12.045 = 12.955$ H. W. T. faas

12.045 Hektowattimer á 5,5 Øre 662 Kr. 48 Ø.

12.955 - á 2,5 - 323 - 90 -

Aarlig Udgift 986 Kr. 38 Ø.

Middelprisen pr. Hektowattime er da:

$98638/25000 = 3,5$ Ø. c: pr. 16 Lys Lampetime $3,0 \times 0,55 = 2,4$ Ø.

Til Sammenligning skal anføres, at en almindelig Snit- eller Argandgasbrænder giver 16 Lys med et Gasforbrug af 7 Kubikfod i Timen og altsaa med en Gaspris af 4 Kr. pr. 1.000 Kubikfod koster $2 \frac{4}{5}$ Øre.

Det elektriske Glødelys vil da til næsten alle Andendelser stille sig billigere end denne Art Gasbelysning. Betydelig billigere stiller tilsyneladende Auergaslamperne sig, men tages Fornyselsen af Ret og Glas i passende Regning, og tages Hensyn til den Omstændighed, at der paa Grund af den store Lethed, hvormed de elektriske Lamper tændes og slukkes, kan anvendes stor Økonomi med Belysningen, vil det i mange Tilfælde vise sig mest økonomisk at tage elektrisk Belysning.

Hvor man har Anvendelse for større Lysmængder, f. Eks. i Butiksvinduer, til Pladsbelysning, Belysning af store Rum, og kan anvende Buelamper, vil det elektriske Lys i Forhold til

Lysmængderne altid blive billigere end et hvilket som helst andet Belysningsmiddel. Endelig maa det fremhæves, at det elektriske Lys med særlig Fordel kan anvendes i Forretninger, hvor Forbrændingsprodukterne fra Gassen virke skadelige paa Varerne, f. Eks. Guldsmedebutikker, Isenkræmmerforretninger, Papir- og Boghandel, Manufakturforretninger etc., ligesom ogsaa paa saadanne Steder, hvor det er farligt at anvende aabne Blus.

Billigt vil med det nye Tarifsystem Belysning af private Boliger stille sig, naar der altid tages i Agt, at der ikke brænder nogen Lampe til Unytte, og man sørger for kun at have tændt i de Rum, hvor man opholder sig. Ved hensigtsmæssig Placering af Afbryderne for Lamperne, vil dette uden Ulempe kunne ordnes. Renligheden og Lysets dekorative Virkning bør ogsaa her fremdrages.

Opmærksomheden skal tillige henledes paa, at alt Forbrug, som falder uden for den sædvanlige Belysningstid, kun bliver at beregne med 2,5 Ø pr. Hektowatttime (laveste Takstsats). Eksempelvis kan nævnes Elektricitet til Lamper, som i Dagtimerne maa holdes brændende i særlig mørke Rum, Belysning i Beboelseslokaler knyttet til Forretningslokaler, naar denne Belysning først tændes, efter at Belysningen i Forretningen er slukket, Reklamebelysning i Vinduer, efter at Butikken selv er lukket. Saadan Belysning vil omtrent have lige saa billig som med Petroleum.

De laveste Enhedspriser ville under almindelige Forhold erhverves af Kafeer, Restaurationer og Hoteller, samt af Forenings- og Kludlokaler. I stor Udstrækning bør da sikkert Elektriciteten finde Anvendelse her, hvor det elektriske Lys's hygiejniske Egenskaber vil medvirke til, at Gæsterne føle Opholdet i Lokalerne behageligt.

Hvad de elektriske Motorer angaar, da have disse i de senere Aar fundet en overordentlig stor Udbredelse, særlig i den lille Industri. For at fremme Udbredelsen af disse er Enhedsprisen for Elektriciteten til denne Anvendelse straks sat meget lavt, saa en Motor, der benyttes gennemsnitlig ca. 8 Timer om Dagen, vil faa sit Forbrug beregnet efter 1,6 Øre pr. Hektowatttime. Det vil sige, at en virkelig forbrugt Hestekrafttime koster ca. 14 Øre. Udgifterne til Smøreolie, Pasning og Vedligeholdelse ere meget smaa."

(I øvrigt uforandret.)

I de Side 89 aftrykte "Betingelser" blev § 5 omredigeret saaledes.

"§ 5.

Betalingen for den elektriske Strøm sker efter Wrights System paa Grundlag af opsatte Elektricitetsmaalere og Maksimumsampéremaalere.

For Elektricitet til anden Anvendelse end Belysning, saasom til Kraftmaskiner,, kemisk Brug o. l., betales efter betydelig nedsatte Takster.

De til enhver Tuid gældende Priser ville findes paa en særlig Liste, der tilstilles Forbrugerne.

Glødelamperne have normal Spænding 220 Wolt og forbruge herved 3,5 Woltampéretime pr. Normallys. De almindelige Størrelser af Lamperne ere 10, 16, 25, 32, 50 Normallys.

Buelamper af den almindelig kendte Type skulle anvende si et Antal, deleligt md 4, for at opnaa fuld Nyttevirkning af en elektriske Energi. De saakaldte "Jandus" Lamper samt Dobbeltlamper kunne dog anvendes i et Antal, deleligt med 2.

Buelamper kunne paaregnes at give 200 Normallys pr. 100 Woltampéretimer. De anvendes almindelig i Størrelser fra 200 til 1000 Normallys."

og til § 6 gjordes følgende Tilføjelse:

"Gasværkbestyreren skal være bemyndiget til i særlige Tilfælde, f. Eks. ved festlige Lejligheder o. l., at tilstede Forbrug uden om Maksimumsampéremaaleren. Begæring herom maa mindst 2 Dage før tilstilles Elektricitetsværket."